

Psikiyatri Hemşireliği Eğitiminde Sinema Filmi İzletilmesi Yöntemi Ile Öğrencilerin Bakım Uygulamalarındaki Farkındalıklarının Araştırılması

Investigation of Awareness in Care Applications of Students via Using Movies Method in the Psychiatric Nursing Education

Candan TERZİOĞLU^a Reyhan ESKİYURT^b Birgül ÖZKAN^c

ÖZET Amaç: Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerine “psikiyatri kliniği terapötik ortamına ilişkin daha çok olumsuz özellikleri” içeren bir film izletilmiştir. İzletilen bu film ile öğrencilerin terapötik ortama ilişkin algılamaları, terapötik ortamın olması gereken özelliklerine ilişkin bilgi düzeyleri ve farkındalıklarındaki değişikliklere etkisi incelenmiştir. **Gereç ve Yöntem:** Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim-öğretim yılında bir üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü’nde okuyan Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersine kayıt yaptırmış 109 dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanması amacıyla nitel ve nicel boyutları olan karma bir metod kullanılmıştır. Araştırmanın nicel yönünü sosyodemografik bilgi formu, öğrenci değerlendirme formu, nitel yönünü ise film izletilmesinin ardından sınıf içinde filmin tartışılması ve kayıt edilmesi, aynı zamanda öğrencilerin film izlerken film ile ilgili yazdıkları geri bildirimler oluşturmaktadır. Bu çalışma için “Guguk Kuşu” filmi seçilmiştir. **Bulgular:** Öğrencilerin % 81.1’inin “*Terapötik ortamın uygunluğunu değerlendirebilme*” ifadesine ilişkin görüşlerinin geliştiği belirlenmiştir. Filmin sırasında ve sonrasında tartışma ortamında yer alan öğrenci görüşlerinin tamamı nitel veri olarak değerlendirilmiştir. Bu yazılı materyal daha sonra araştırmacılar tarafından incelenmiş ve öğrenci değerlendirme formunda yer alan ana temaların altında toplanmıştır. Bu ana temalar çerçevesinde nitel verilerin analizi yapılmış ve betimsel yorumlayıcı analiz kullanılmıştır. Daha sonra tüm maddeler için her bir öğrencinin görüşlerine ilişkin tablolar oluşturulmuştur. Diğer bir tabloda ise betimsel yorumlayıcı analiz sonrasında örnek öğrenci görüşlerine yer verilmiştir. **Sonuç:** Sonuç olarak, bu çalışmanın psikiyatri hemşireliği öğrencilerinin anlatılan konuları anlamalarını kolaylaştırdığı, farkındalıklarını artırdığı ve bakım uygulamalarına yansıtıklarına yönelik geri bildirimler vermişlerdir. Öğrencilerin öğrenmelerine, bakım uygulamalarında farkındalıklarının artmasına katkı sağladığı, profesyonel bakış açısı geliştirdiği ve öğrencileri motive ettiği belirlenmiştir. Bu nedenle psikiyatri dersi kapsamında öğrencilerin daha aktif katılabilecekleri, motive olabilecekleri ve aynı zamanda kendilerine katkı olabilecek bu tür uygulamaların yapılması hemşirelik eğitimi açısından da önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sinema filmleri, farkındalık, öğretim yöntemleri, hemşirelik eğitimi

ABSTRACT Aim: Nursing students were watched a movie that was about “therapeutic milieu in a psychiatric ward”. The study conducted to determine the perceptions of the students about the therapeutic milieu, changes of awareness about therapeutic milieu and impact of knowledge level for students. **Methods:** The study of population comprise 109 students who enrolled in 2015-2016 education period of Psychiatric Mental Health Nursing Class in a University Faculty of Health Sciences. The mixed model that was qualitative and quantitative dimensions was used to collected data. The study’s quantitative dimension had socio-demographic form and student assessment form; the study’s qualitative dimension had entry form that comprised written and verbal students’s feed back and interactively discussion after watching movie. “One Flew Over The Cuckoo’s Nest” was chosen to watch for this study. **Results:** The study found that %81.1 of students’s view for “*Assessment of the therapeutic milieu’s suitability*” progressed. The view of students in the discussion atmosphere that were about watched movie examined as qualitative data at the end of the movie. The written material were examined and they were collected under the main themes in the student evaluation form. Qualitative data were analyzed by using descriptive interpretive analysis within these main themes. Tables that had view of each students were composed for all item. In the other table, sample student views were given after descriptive interpretive analysis. **Conclusion:** As a result, the study found that psychiatric nursing students have found out easily for lessons, increased awareness and transferred in carea applications. The study indicate that learn, provide increasing awareness of care applications, professional

Geliş Tarihi/Received:08-04-2017 / Kabul Tarihi/Accepted:20-07-2017

^aÖğretim Görevlisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Akara, ORCID ID: 0000-0002-0693-4096

^b Araştırma Görevlisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, e-mail: reyhan.ryhn.reyhan@gmail.com

^c Yrd. Doç, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, e-mail: ozkanbirgul7@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0421-4914

Sorumlu yazar /correspondence: Candan TERZİOĞLU; Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, e-mail: candancandan2012@gmail.com

point of view and motivation for students. While students have a part in active during lesson, be motivated and also learn more, this application can be important for nursing education.

Key words: Movies, awareness, teaching methods, nursing education

Giriş

Hemşirelik, geçmişten günümüze sosyal, kültürel ve teknolojik değişimlerle kendini yenilemeyi başaran birey, aile ve toplumun sağlık durumu ile ilgilenen uygulamalı bir sağlık disiplini'dir.¹ Bunlara ek olarak hemşirelik bakım verici, karar verici, koruyucu, savunucu, yönetici, rehabilite edici ve eğitici rolleri üstlenmiştir.² Hemşirelik eğitiminin temel amacı teorik bilgi ile uygulamayı birleştirebilen, öğrenme sürecinde eleştirel düşünebilen ve etkin problem çözme becerisi kazanmış hemşireleri mezun edebilmesidir.³ Bu eğitim süreci içinde hemşireliğin temel alanlarından birisi de psikiyatri hemşireliğidir. Psikiyatri hemşireliği; insanın davranış sürecini anlamayı hedefleyen, hastayla olduğu kadar bireyin kendisiyle de ilgilenmesini kapsayan dinamik bir beceriyi içeren bir alandır.^{4,5,6} Genel hemşirelikte olduğu gibi psikiyatri hemşireliğinde de en önemli ilkelerin başında eğitim ve öğretim gelmektedir. Bu nedenle hemşirelik bilimine ait bilgilerin alanda yetişecek öğrencilere aktarılması için planlama ve öğretim teknikleri oldukça önemlidir.

Hemşirelik öğretiminin önemli bileşenlerinden biri de klinik uygulama becerileridir.⁷ Klinik beceriler klinik eğitim ile verilebilmektedir. Klinik eğitim, öğrencinin eleştirel düşünme, analiz etme, psikomotor, iletişim ve yönetim becerilerini geliştirmeyi ve hemşirelik mesleğini yerine getirirken güven duygusunu arttırmayı amaçlamakla birlikte öğrencilere rol modellerini gözlemleme, kendi kendilerine uygulama yapma, görülen, işitilen, hissedilen ve yapılanlar hakkında düşünme olanağı sağlamaktadır.^{7,8,9} Bu nedenle hemşirelik eğitimi; öğrencilere belirtilen rolleri kazandıracak yeterlilikte bilişsel, duyuşsal ve psikomotor öğrenme alanlarını kapsayan bir eğitim sistemini gerektirmektedir. Ayrıca öğrencilerin bütüncül ve empatik bakım verme, iletişim ve ekip işbirliği gibi becerileri de geliştirilmelidir.³ Bu becerilerin geliştirilmesi için hemşirelik öğrencilerine teori ve uygulamayı entegre edebilecek şekilde eğitim verilmelidir.

Psikiyatri hemşireliği eğitiminde temel sorunlardan birisi öğrencinin teorik bilgiyi klinik uygulamaya aktarmada yetersiz olmasıdır. Bunun nedenleri arasında; eğitimcilerin teorik bilgiye uygulamadan daha çok önem vermeleri, öğrencilere öğrendikleri bilgiyi uygulamaya nasıl aktaracak-

larını yeterince kavratamamaları, hemşirelik uygulama laboratuvarlarının gerçek klinik ortamı yeterince yansıtmaması yer almaktadır.⁸ Bu becerilerin kazandırılmasında en etkili öğretim yöntemlerinden biri öğrencinin öğrenme sürecine aktif olarak katılımını sağlayan interaktif yöntemlerdir.^{7,10} Bunlar arasında; küçük grup çalışmaları, grup tartışmaları, vaka çalışmaları, beyin fırtınası, demonstrasyon, rol play, probleme dayalı öğrenme, video gösterimi ve simülasyon uygulamaları gibi yöntemler bulunmaktadır.¹⁰ İnteraktif yöntemlerden biri olan simülasyonun, öğrencilere klinikte var olan durumu gerçekçi bir öğrenme ortamında deneyimleyerek hem bilişsel hem de psikomotor becerilerin gelişmesi yönünde katkı sağladığı bilinmektedir.^{11,12} Aynı zamanda bu tür uygulamalarda senorya gereği olumsuz koşullar sunularak da öğrencilerin olması gerekene ilişkin farkındalıklarının artırılması şeklinde de planlanabilmektedir. Bu çalışmada klinik alanda terapötik ortama ilişkin olumsuz koşulları içeren bir film seçilmiş ve izletilmiştir.

Psikiyatri hemşireliği eğitiminde simülasyon aktivitelerinin yararlı olduğuna yönelik bazı çalışmalar bulunmaktadır. Yaygın olan korku nedeniyle öğrenciler arasında, ruhsal rahatsızlığı olan hastalara yabancılaşma ve damgalama yaşanmaktadır. Öğrencilerin klinik uygulamalara çıkmadan ve gerçek hasta ile karşılaşmadan önce psikiyatrik popülasyonu tasvir eden videolar ile eğitim alması anksiyetelerini azaltabilmektedir.^{16,17}

Issenberg ve ark. video gösterimini de içeren simülasyon uygulamalarını; öğrencilerin gerçek bir durum içerisindeymiş gibi algılamalarına ve buna göre davranış geliştirebilmelerine yardım edebilecek bir yol olarak tanımlamıştır.¹³ Bradley; sağlık eğitiminde simülasyon uygulamalarını geniş bir bakış açısı ile ele almış ve sadece teknolojik bilgisayar imkanları olarak değil, aynı zamanda önemli derecede insan etkileşimini içeren bir eğitim yelpazesi olarak ifade etmiştir.¹⁴ Gaba ise simülasyon uygulamalarını, bir rehber öncülüğünde gerçek bir ortamı ya da gerçek bir ortamın tersini önceden deneyimlemeyi sağlayan bir tekniktir şeklinde tanımlamıştır.¹⁵

Psikiyatri hemşireliği uygulama yeterliliğinde terapötik iletişim, kriz yönetimi, multidisipliner

çalışma anlayışı, tedavi yönetimi, semptom değerlendirme gibi çeşitli teknikler bulunmaktadır. Bu tekniklerden birisi de yukarıda da söz edildiği gibi video gösterimleridir. Rol oyunları, filmler ve film klipleri psikiyatri hemşireliğinde eğitim amaçlı kullanılmış ve bu yolla ruhsal hastalıkların tasvirinde, hemşire- hasta rollerini tanımlamada, klinik ortamı görselleştirmede yararlı olduğu saptanmıştır.^{17,18}

Son zamanlarda psikiyatri eğitiminde, psikiyatrik bozukluklara yaklaşım ve bakımda terapötik ortamın öğretilmesinde, hasta-terapist iletişiminde, kontr transferans, psikosoyal müdahale, risk yönetimi, etik konular ve psikoterapi yöntemi gibi vaka tartışmalarında filmlerin kullanıldığı ve kullanılabileceği gösterilmiştir. Aynı zamanda alana özgü olumlu veya olumsuz senaryolara dayalı oluşturulmuş filmlerle öğrencilerin bir uygulamada farklı eğitim konularını bir arada algılamalarına ve bu konuların farklı özelliklerini aynı anda tartışabilmelerine olanak sağlamaktadır.^{18,19} Smithikrai ve arkadaşları (2015) Thailand'da bir devlet üniversitesinde öğrencilerin kişisel sorumluluk gelişimlerine yardım edebilmek için sistematik film temelli eğitim programından yararlanmışlardır. Öğrencileri randomizasyon ile deney ve kontrol grubu olarak ayırmışlar, deney gruplarına haftalık seans esnasında kişisel sorumluluk tasvir eden film izletmişlerdir. Deney gruplarında yer alan öğrencilerin kişisel gelişimlerinin anlamlı düzeyde artmış olduğu saptanmıştır.²⁰ Aye ve arkadaşları da (2015) Malaysia Askeri Tıp Üniversitesinde birinci sınıf öğrencileri üzerinde bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada bir film (Patch Adams) izletildikten sonra öğrencilerden alınan geri bildirimler analiz edilerek, bu filmin öğrencilerin kişisel ve profesyonel tutumlarının gelişimine etkisini ölçmeyi amaçlamışlardır. Bu çalışmadan elde edilen verilere göre film gösteriminin öğrencilerin profesyonel tutumlarının yanı sıra kişisel gelişimlerine de katkısı olduğunu göstermiştir.²¹

Tıp, klinik psikoloji ve hemşirelik gibi farklı disiplinlerde eğitilmiş ve yetişmiş klinisyen ve eğitimciler olmasına rağmen, filmin akıllıca kullanımı öğrencilerin ve hastaların anormal davranışları anlamasını artırmaktadır. Örneğin alkolizm ile ilgili ders işlenirken, delirium ile ilgili 'The Lost Weekend' adlı filmin gösterilmesi, öğrencilerin delirium tremens hakkında fikir sahibi olmalarını sağlamaktadır. Buna ek olarak bipolar bozukluk dersinin öncesinde 'Michael Clayton veya Mr. Jones' filmleri izletildiğinde, filmler aracılığıyla sınıfta işlenen derse zenginlik katılmış

olduğu ve anlaşılabilirliği kolaylaştırdığı bildirilmektedir.²² Psikiyatri konularını esas alan psikiyatri hemşireliği gibi derslerde uygun filmlerin tartışılması, klinik olarak uygun alanlar oluşturmak için etkili bir yol olarak görülmektedir. Psikopatoloji ile direkt bağlantılı olan 'Otomatik portakal ve Guguk kuşu' gibi filmlerin pedagojik değeri yüksek filmler olduğu belirtilmektedir. Konu anlatımı ile birlikte filmlerin kullanımı birincil tanım ve örnekleme sağlamaktadır. Bu konulara özgü hazırlanmış olan filmler psikoloji ve psikopatolojiyi öğretmenlerin farklı yollarını sunabilmektedir. Sınıf eğitimlerinde öncelikle filmin izletilmesi, daha sonra literatürden konunun anlatılması ve en son film ve anlatılan konunun birleştirilmesi için tartışma ortamının yaratılarak fikirlerin paylaşılması ruh sağlığı profesyonelleri, edebiyat ve drama profesörleri tarafından kullanılan bir öğretim yöntemidir.^{22,23} Literatür incelendiğinde öğrencilere film izletilmesinin daha çok tıp ve psikoloji alanında denendiği saptanmış olup bu uygulamanın hemşirelik alanındaki alan yazında buna ilişkin uygulama örneğine rastlanmamıştır. Bu nedenle hemşirelik bilim alanına katkı sağlayacağı düşüncesiyle çalışmamızda farklı bir yöntem olan sinema filmi izletilmesi denenmiştir.

Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerine "psikiyatri kliniği terapötik ortamına ilişkin daha çok olumsuz özellikleri" içeren bir film izletilmiştir. İzletilen bu film ile öğrencilerin terapötik ortama ilişkin algılamaları, terapötik ortamın olması gereken özelliklerine ilişkin bilgi düzeyleri ve farkındalıklarındaki değişikliklere etkisi incelenmiştir.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Tipi

Bu çalışma sinema filmi izletilmesi uygulamasının etkisini değerlendirmek amacıyla planlanmış yarı deneysel bir çalışmadır. Çalışmada uygulamanın etkisini belirlemek için nitel ve nicel araştırma boyutlarına sahip olan karma metod kullanılmıştır.

Araştırmanın Yer ve Özellikleri

Araştırmanın evrenini 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında Türkiye'de bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde okuyan ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersine kayıt yaptırmış 109 dördüncü sınıf öğrencisi oluştur-

maktadır. Çalışma araştırmayı kabul eden 95 öğrenci ile tamamlanmıştır. Filmin izletildiği gün okulda olmayan devamsızlık yapan öğrenciler ve araştırmayı kabul etmeyen öğrenciler araştırmaya dahil edilmemiştir.

Araştırmada Kullanılan Ölçek ve Formlar

Araştırmada verilerin toplanması amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan sosyodemografik bilgi formu ve 24 maddeden oluşan öğrenci değerlendirme formu kullanılmıştır. Bu değerlendirme formu ruh sağlığı ve hastalıkları dersinin hedefleri ve müfredat programı göz önüne alınarak araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

Araştırmanın Etik Yönü

Bu çalışma için Türkiye'deki bir Etik Kurul'dan etik izin (Protokol kodu: 2015/54) alınmıştır. Ayrıca araştırmanın yapıldığı üniversitenin hemşirelik bölüm başkanlığından yazılı izin alınmış olup öğrencilerden de yazılı ve sözel olur alınmıştır.

Araştırmanın Uygulanması

Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerine “psikiyatri kliniği terapötik ortamına ilişkin daha çok olumsuz özellikleri” içeren bir film izletilmiştir. İzletilen bu film ile öğrencilerin terapötik ortama ilişkin algılamaları, terapötik ortamın olması gereken özelliklerine ilişkin bilgi düzeyleri ve farkındalıklarındaki değişikliklere etkisi incelenmiştir. Bu çalışmada terapötik ortama ilişkin olumsuz özellikleri içeren “Guguk Kuşu” isimli bir film seçilmiştir. Bu filmin seçilmesinin nedeni öğrencilerin terapötik ortama ilişkin olumsuz özellikleri görerek terapötik ortamın olumlu özelliklerinin gerekçesini algılamalarına yardım etmek ve terapötik ortama ilişkin verilen teori ile bağlantı kurmalarının sağlanmasıdır.

Araştırmada Seçilen Filmin Senaryosu ve Özellikleri

Film, Ken Kesey'in aynı isimli romanından, Bo Goldman'ın katkılarıyla senaryolaştırılmıştır. Randle Patrick Mc Murphy isimli baş rol oyuncusu otoriteyle ciddi problemler yaşayan, çalışmayı sevmeyen ve kızdığı zaman şiddete meyilli ancak aslında oldukça eğlenceli, hayattan zevk alan bir adamdır. Daha önce çeşitli nedenlerle 5 saldırı olayına adı karışmış ve dahası ergen olmayan bir kızla yaşadığı ilişki nedeniyle tutuklanmıştır. Hapishane yerine gönderildiği çalışma kampında gösterdiği disiplinsiz tavırlar McMurphy'nin ruhsal problemleri olabileceği

şüphesiyle kendisinin bir kliniğe gönderilmesine yol açmıştır. McMurphy de hapishane yerine akıl hastanesinin daha eğlenceli ve güvenceli olacağını düşünmüş ve bu nedenle karara itiraz etmemiştir. Kısa bir süre hastanede yatacak ve daha sonra yeniden özgürlüğüne kavuşabileceğini düşünmüştür. Ancak McMurphy kısa sürede özgürlüğünün elinden alındığını fark etmiştir. Filmin devamında psikiyatri servisinde hastaların davranışları, uygulanan tedaviler, ekibin kendi içinde ve hastalarla olan iletişimi, kriz durumunda nasıl müdahalede buldukları, personelin aldığı kararlar, hemşirenin rol ve sorumlulukları, hastaların hastaneden kaçışları, kliniğin fizik ortam açısından uygunluğu gibi konular dikkat çekici bir şekilde işlenmiştir. Bu çalışmada nitel ve nicel araştırma boyutlarına sahip olan karma metod kullanılmıştır. Araştırmanın tasarımında planlanan uygulama basamaklarına göre öğrencilere ilişkin nitel ve nicel veriler eş zamanlı olarak toplanmıştır. Araştırmanın nicel yönüne ilişkin veriler sosyodemografik bilgi formu ve öğrenci değerlendirme formu ile toplanmıştır. Çalışmanın nitel verileri ise öğrenci görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Öncelikle araştırmacılar tarafından ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersinin hedefleri ve müfredat programı göz önüne alınarak değerlendirme formu oluşturulmuştur. Ardından öğrencilere ders saatinde sinema filmi izletilmiştir. Film öncesinde açıklama yapılarak, film izletilmesi sırasında öğrencilerin terapötik ortama ilişkin algıladıkları ve fark ettikleri önemli özellikleri not alma suretiyle kayıt etmeleri istenmiştir. Öğrencilerden geri bildirimlerini, ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersi hedeflerini gözönüne alarak yazmaları istenmiştir. Filmin izletilmesinden hemen sonra öğrencilere belli bir süre verilmiş ve kayıt işlemlerinin bitirilmesi sağlanmıştır. Filme ilişkin kayıtların alınmasının ardından sorumlu araştırmacılar tarafından öğrencilerin psikiyatri hemşireliği terapötik ortama ilişkin farkındalıklarının değerlendirilmesi amacıyla sözel olarak filmin tartışılması yapılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış sorular öğrencilere yöneltilerek sözel tartışma ortamı yaratılmıştır. Bu tartışmada öğrencilerin sözel ifadeleri, gözlemci araştırmacılar tarafından kayıt edilmiştir. Elde edilen kayıtların tamamı nitel veri olarak değerlendirilmiştir. Bu yazılı materyallerin tümü daha sonra araştırmacılar tarafından incelenmiş ve öğrenci değerlendirme formunda yer alan ana temaların altında toplanmıştır. Bu ana temalar çerçevesinde nitel verilerin analizi yapılmış ve

betimsel yorumlayıcı analiz kullanılmıştır.³⁷ Daha sonra tüm maddeler için her bir öğrencinin görüşlerine ilişkin tablolar oluşturulmuştur. Diğer bir tabloda ise betimsel yorumlayıcı analiz sonrasında örnek öğrenci görüşlerine yer verilmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi

İstatistiksel analizler ve hesaplamalar için IBM SPSS Statistics 21.0 (IBM Corp. Released 2012. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 21.0. Armonk, NY: IBM Corp.) programı kullanılmıştır.

Araştırmada öğrencilerin tanıtıcı özellikler ve öğrenci görüşlerinin yorumlanmasında sayı ve yüzdelik değerler, nitel verilerin değerlendirilmesinde ise betimsel yorumlayıcı analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu yazılı materyallerin tümü daha sonra araştırmacılar tarafından incelenmiş, bilgiler tanımlanmış, yorumlanmıştır. Öğrencilerin görüşlerinin analizinde, ifadelerdeki benzer öğeler gruplandırılmıştır. Önce öğrencilerin film izlerken not ettikleri bilgilerin bire bir dökümü yapılmış ve öğrencilerin herbirinin görüşlerine kodlar verilerek alt alta yazılmıştır. Daha sonra bu kodların her birinin öğrenci değerlendirme formunda nerde yer alacağı kararlaştırılmış ve yazılmıştır. Öğrenci değerlendirme formunda yer alan ana temaların altında toplanmıştır. Bilgiler gözlemci notları ile karşılaştırılmış ve yeniden değerlendirilerek son hali verilmiştir.

Bulgular

Sinema Filmi Süreci İle İlgili Nicel Veriler

Tablo 1'e göre çalışmaya katılan öğrencilerin %64.2'si 21 yaşında %84.4'ü kadındır.

Tablo 1. Öğrencilerin demografik özelliklerinin dağılımı (n= 95)

Yaş	n(%)
21	61 (64,2)
22	27 (28.4)
23	5 (5.3)
24	2 (2.1)
Cinsiyet	
Kadın	84 (88.4)
Erkek	11(11.6)
Toplam	95(100)

Tablo 2'ye göre öğrencilerin birinci sırada olmak üzere %81.1'inin "Terapötik ortamın uygunluğunu değerlendirebilme" ifadesine ilişkin görüşlerinin geliştiği belirlenmiştir. Diğer görüşlerinin dağılımı ise sırasıyla; %74.4'ü "İlaç tedavilerinin verilmiş yolunun uygunluğunu saptayabilme", %73.7'si "İletişim tekniklerinin uygunluğunu saptayabilme", %67.4'ü "Hasta kabul sürecini değerlendirebilme", %57.9'u "Fizik ortamın güvenliğinin uygunluğunu değerlendirebilme", %49.5'i "Hemşirelerin yönettiği grup toplantılarının uygunluğunu değerlendirebilme" ve "Psikiyatri hemşiresinin rol ve sorumluluklarını saptayabilme", %32.8'i "Hastanın sorunlarını saptayıp, uygun bakımı planlayabilme", %28.4'ü "Ekip üyeleri iletişimin uygunluğunu saptayabilme" ve "Hastaların hastalıkla baş etme süreçlerini değerlendirebilme", %25.3'ü "Sağlık personelinin hastalık belirtilerine göre uygun olmayan müdahalelerini fark edebilme", %24.2'si "Hasta mahremiyetinin korunup korunmadığını belirleyebilme" 'dir.

Tablo 2. Öğrencilerin sinema filmine ilişkin görüşlerinin dağılımı

	Var n (%)	Yok n (%)
1.Hasta kabul sürecini değerlendirebilme	64 (67.4)	31(32.6)
2.Fizik ortamın güvenliğinin uygunluğunu değerlendirebilme	55(57.9)	40 (42.1)
3.Kriz durumlarını fark edebilme	11(11.6)	84(88.4)
4. İlaç tedavilerinin verilmiş yolunun uygunluğunu saptayabilme	71(74.7)	24(25.3)
5.Elektro Konvülsif Tedavi için hasta hazırlığını değerlendirebilme	6(6.3)	89(93.7)
6.Elektro Konvülsif Tedavi sürecinde hemşirenin sorumluluklarını değerlendirme	11(11.6)	84(88.4)
7.Kendisine ve çevresine zarar verme riski olan hastaların durumlarını fark edebilme	12(12.6)	83(87.4)
8.İletişim tekniklerinin uygunluğunu saptayabilme	70(73.7)	25(26.3)
9.Sağlık personelinin hastalık belirtilerine göre uygun müdahaleleri fark edebilme	23(24.2)	72(75.8)

Tablo 2. Öğrencilerin sinema filmine ilişkin görüşlerinin dağılımı (devamı)		
10.Sağlık personelinin hastalık belirtilerine göre uygun olmayan müdahalelerini fark edebilme	24(25.3)	71(74.7)
11.Ekip üyeleri arasında iletişimin uygunluğunu saptayabilme	27(28.4)	68(71.6)
12.Hemşirelerin yönettiği grup toplantılarının uygunluğunu değerlendirebilme	47(49.5)	48(50.5)
13.Psikiyatrik acillerde müdahaleleri fark edebilme	6(6.3)	89(93.7)
14.Terapötik ortamın uygunluğunu değerlendirebilme	77(81.1)	18(18.9)
15.Hastanın sorunlarını saptayıp, uygun bakımı planlayabilme	31(32.6)	64(64.7)
16.Multidisipliner ekip anlayışını değerlendirme	2(2.1)	93(97.9)
17.Çalışan güvenliğini sağlamada olumlu ve olumsuz yönleri belirleyebilme	3(3.2)	92(96.8)
18.Hasta mahremiyetinin korunup korunmadığını belirleyebilme	23(24.2)	72(75.8)
19.Psikiyatri hemşiresinin rol ve sorumluluklarını saptayabilme	47(49.5)	48(50.5)
20.Hasta güvenliğini sağlamada olumlu ve olumsuz yönleri belirleyebilme	21(22.1)	74(77.9)
21.Temel psikiyatrik terim ve kavramları fark edebilme	5(5.3)	90(94.7)
22.Hastalık belirtilerini gözlemleyebilme	12(12.6)	82(86.3)
23.Hastaların hastalıkla baş etme süreçlerini değerlendirebilme	27(28.4)	68(71.6)
24.Öfke ve öfke kontrolünü gözlemleyebilme	5(5.3)	89(93.7)

Tartışma

Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerine “psikiyatri kliniği terapötik ortamına ilişkin daha çok olumsuz özellikleri” içeren bir sinema filmi izletilmiş olup bu sinema filmi ile öğrencilerin terapötik ortama ilişkin algılamaları, terapötik ortamın olması gereken özelliklerine ilişkin bilgi düzeyleri ve farkındalıklarındaki değişikliklere etkisi saptanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin izledikleri sinema filminde en çok terapötik ortamın uygunluğunu değerlendirebildikleri saptanmıştır. İkinci sırada ilaç tedavilerinin verilmiş yolunun uygunluğunu saptayabildikleri, üçüncü sırada da iletişim tekniklerinin uygunluğunu belirleyebildikleri gözlenmiştir. Değerlendirme formunun diğer maddeleri sırası ile hasta kabul sürecini değerlendirebilme, fizik ortamın güvenliğinin uygunluğunu değerlendirebilme, psikiyatri hemşiresinin rol ve sorumluluklarını saptayabilme ve hemşirelerin yönettiği grup toplantılarının uygunluğunu değerlendirebilme olarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra izledikleri filmde multidisipliner ekip anlayışını değerlendirme ve çalışan güvenliğini sağlama konusunda olumlu ve olumsuz yönleri belirleyebilmede zorlandıkları tespit edilmiştir (Tablo 2). Bu bağlamda çalışmada elde edilen bulguları destekleyen bazı çalışmalar bulunmaktadır. Bunlardan birisi Lumlertgul'un (2009) yaptığı çalışmadır. Bu çalışmada her oturuma katılan 20-30 tıp öğrencisine profesyonelliğin gelişmesi için profesyonel konularla ilgili filmler izletilmiş olup gösterimden sonra profesyonel açıdan öğrendiklerini yansıtmaları istenmiştir. Ayrıca bunun yanı sıra 60 dakika süren tartışmada ortaya çıkan diğer ek konular da ele alınabilmiştir. Bu çalışmada her filmde beş temel etik konunun öğrenilmiş olduğu vurgulanmaktadır. Bu temel etik konuların hekim-hasta iletişimi, bilgilendirilmiş olur formu, hastaların klinik eğitimi, genetik bozuklukların yönetimi, hasta yönetimi, beyin ölümü, organ nakli vb. olduğu ek olarak da profesyonellik konuları, kritik düşünme ve ahlaki geliştiren muhakeme becerileri konularında ele alındığı belirtilmektedir. Filmlerde vaka temelli filmlerin kullanılmasının etkili olduğu ve profesyonelliği öğrencilerin eğlenceli bir şekilde öğrendiği belirtilmiştir.²⁶

Sinema Filmi Süreci İle İlgili Nitel Veriler

Öğrencilerin yazdıkları geri bildirimler araştırmacılar tarafından değerlendirilmiş ve bunlara ilişkin görüşler tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Sinema filmi izlenmesi sürecinde katılımcıların kazanımlarına ilişkin görüşleri

Değerlendirme Maddeleri	Örnek Öğrenci İfadeleri
1.Hasta kabul sürecini değerlendirebilme	“Hastayı içeri aldıklarında tek başına bıraktılar” “Sadece eşyalarını kontrol ettiler, hastanın kıyafetlerini ve ceplerini kontrol etmediler” “Servisi tanıtmadılar ve diğer hastalarla tanıştırmadılar”
2.Fizik ortamın güvenliğinin uygunluğunu değerlendirebilme	“Servis içi aktiviteleri yapacakları uygun yerler yok” “Hastaların banyo yaptığı yer güvenli değil” “Klinik içindeki pencereler kilitleri kolay açılabilir, hastaların kaçmaları daha kolay” “ Hasta güvenliği için giriş ve çıkışlar kilitli”
3.Kriz durumlarını fark edebilme	“Hasta öfkelenirken müdahale edemediler” “Kliniğe dışardan alkol sokabildiler ve personeli kandırdılar” “Personelin davranışları nedeniyle hasta kendine zarar verdi ve öldü.”
4.İlaç tedavilerinin verilmiş yolunun uygunluğunu saptayabilme	“İlaçlar hemşire tarafından verilmekte ancak ağızları kontrol edilmemekte” “Hastalar ilaç almadıklarında iğne yapmakla tehdit edilmekte” “Hastalara ilacı zorla içirmeye çalışmaları uygun değil. İkna etmeye çalışmıyorlar.” “hasta ilaçlarını içmeyerek saklamakta ve bunu hemşireler farketmiyorlar”
5.Elektro Konvülsif Tedavi için hasta hazırlığını değerlendirebilme	“Hastalar öfkelenirken için EKT tedavisine alındı.” “Hastaları cezalandırmak için EKT’yi kullanıyorlar”
6.Elektro Konvülsif Tedavi sürecinde hemşirenin sorumluluklarını değerlendirme	“Hemşire EKT sürecinde yer almamaktadır.” “EKT sonrasında hastanın takip süreci yok
7.Kendisine ve çevresine zarar verme riski olan hastaların durumlarını fark edebilme	“Hastaları öfkeli durumlarda personel anlayamıyor” “Öfkeli olan hastaya personel erken müdahale etmiyor” “Klinik içinde personelin tutumu hastaların kendisine zarar vermesine neden oluyor”
8.İletişim tekniklerinin uygunluğunu saptayabilme	“Hemşire öfkelerini kontrol edebiliyor ve ses tonunu iyi kullanıyor” “Tüm ekip içinde hemşirede söz sahibi” “Hemşire klinik içi kurallara ve sistemi oturtmuş ancak zaman zaman tavırları ile hastaları çok zorlamakta” “Hastalar verilen emirlere uymadığı için akıl hastası olarak düşünülüyor” “İlaç odasına hastanın girmesi üzerine hemşirenin durumu yönetemiyerek bağırması” “Hemşirenin hastalara vermiş olduğu korku, hastaların isteklerini dışa vurmalarını engelliyor”

Tablo 3. Sinema filmi izlenmesi sürecinde katılımcıların kazanımlarına ilişkin görüşleri(Devam)

Değerlendirme Maddeleri	Örnek Öğrenci İfadeleri
9.Sağlık personelinin hastalık belirtilerine göre uygun müdahaleleri fark edebilme	“Doktor öykü alarak hastalığın hastayı ne kadar etkilediğini belirlemeye çalışıyor” “Hastaların fikirlerini sormaları, hastaları değerli hissettirdi.”
10.Sağlık personelinin hastalık belirtilerine göre uygun olmayan müdahalelerini fark edebilme	“Personel müdahalelerini hastaya ceza verdiğini söyleyerek yapması” “ Personelin hastaları küçük görmesi” “Personelin hastalarla kavga etmesi” “Hasta sıkıntılı olduğunda fark edemediler
11.Ekip üyeleri arasında iletişimin uygunluğunu saptayabilme	“Ekip üyeleri kendi içinde toplantı yaparak hastaları değerlendiriyorlar.”
12.Hemşirelerin yönettiği grup toplantılarının uygunluğunu değerlendirebilme	“Hastalarla grup toplantısı yaparak, onların duygularını öğreniyorlar” “Grup toplantıları sırasında hemşire hastalara ait gizli bilgileri söylemektedir.” “Psikiyatri hemşiresinin grup terapisi ve hasta toplantıları yapabildiğini öğrendim” “Grup toplantıları sırasında hastalar tartıştığında etkin müdahalede bulunulmuyor”
13.Psikiyatrik acillerde müdahaleleri farkedebilme	“Hastaları dah sık kontrol etmek gerektiğini öğrendim” “Hastalar kaçtığı anda hemen fark edemediler” “Personel kendisini dinlemeyen hastaya fiziksel güç uyguluyor”
14.Terapötik ortamın uygunluğunu değerlendirebilme	“Hemşireler hastaların birbirleri ile olan iletişimlerini gözlemliyorlar” “Hastaların becerilerini kontrol edebilmeleri için uygun aktiviteler yok” “Hastalar müzik dinleterek onların rahatlaması sağlanıyor” “Hastalara oyun oynama, spor yapma ve bahçeye çıkma gibi etkinlikler yaparak iyileşmelerini hızlandırmaya çalışılıyor ve sosyalleşmeleri sağlanıyor.”
15.Hastanın sorunlarını saptayıp, uygun bakımı planlayabilme	“İntihar riski olan hastanın farklı takip edilmesi gerektiğini öğrendim.” “Hasta öfkeli olduğunda uygun açıklama yapmak yerine cezalandırıyorlar” “Hemşireler hastaların sorunlarını görmezden geliyor”
16.Multidisipliner ekip anlayışını değerlendirme	“Sadece hemşirenin değil diğer ekip üyelerinin de yaklaşımlarının önemli olduğunu farkettim” “Hasta bakıcılara ve gece nöbetteki hemşirelerde hastaya nasıl davranılacağına eğitimi verilmeli.”
17.Çalışan güvenliğini sağlamada olumlu ve olumsuz yönleri belirleyebilme	“Personel kendini de korumalı” “Hemşirenin güvenliğini sağlayan bir sistem yok.”

Tablo 3. Sinema filmi izlenmesi sürecinde katılımcıların kazanımlarına ilişkin görüşleri (devamı)	
Değerlendirme Maddeleri	Örnek Öğrenci İfadeleri
18.Hasta mahremiyetinin korunup korunmadığını belirleyebilme	“Herkesin sorunu heryerde konuşuluyor” “EKT’nin ceza gibi yapıldığı ve hasta ile dalga geçmeler tüm hasta grubunun önünde söyleniyor.” “Hastaların özel bilgileri hasta grubu önünde paylaşılmamalıydı”
19.Psikiyatri hemşiresinin rol ve sorumluluklarını saptayabilme	“Hemşire ilaçlar konusunda daha fazla bilgiye sahip olmalı” “Hemşire, tüm ekibin içinde karar mekanizmasında yer alıyor.” “Hemşire gözlemleri ile tedaviye yön verebiliyor.” “Hemşireler hastaları tehdit eder tarzda konuşuyor. Psikiyatri hemşiresi böyle olmamalı”
20.Hasta güvenliğini sağlamada olumlu ve olumsuz yönleri belirleyebilme	“Hastalar bahçeye çıkartıldıklarında personelin gözlem süreçleri etkili ve yeterli değil”
21.Temel psikiyatrik terim ve kavramları fark edebilme	“İki temel kritere göre hasta yatışı yapılıyor. Biri kendine zarar, diğeri çevreye zarar vermek.” “Hastanın EKT için uygun olup olmadığı değerlendirilmeden hızlıca tedaviye alınıyor” “Hastaların hastalık belirtilerine göre ortam düzenlenmiyor”
22.Hastalık belirtilerini gözlemleyebilme	“Hastaların sıkıntılarını hemşireler gözden kaçırabiliyor” “Sağır ve dilsiz sandıkları hastanın aslında duyduğu ve konuştuğunun farkında değiller.” “Hastaların öfkelendiklerinin farkına varmıyorlar”
23. Hastaların hastalıkla baş etme süreçlerini değerlendirebilme	“Tüm hastaların başetme süreçlerinin farklı olduğunu değerlendiremiyorlar” “Hemşire hastayı klinikte kurallara uymadığı için annesine şikayet edeceğini söyledi. Hastanın annesinden çok korktuğunu ve bu duyguyla başedemeyeceğini gözden kaçırdı ve hastanın ölümüne neden oldu.”
24.Öfke ve öfke kontrolünü gözlemleyebilme	“Hastaların hangi konuda öfkelendiklerini ve öfkelerinin neye mal olacağını bilmiyorlar”

Sinema filmlerini öğretimde kullanan diğer bilim adamları Wedding ve arkadaşları (2010) ile Searight ve arkadaşları (2014)'dır. Bu yapılan çalışmalarda psikoloji yada psikopatolojiyi öğretmek için filmleri kullanmışlardır. Öncelikle film izletmişler, ardından dersin konusunu anlatmışlar ve daha sonra film ile anlatılan konunun birleştirilmesini sağlamışlardır. Öğrenciler çalışmanın sonunda konunun daha iyi anlaşıldığını ve kavrandığını bildirmişlerdir.^{22, 23} Bu konuda yapılan diğer çalışma ise Maffei ve arkadaşlarının (2015) yaptığı çalışmadır. Bu çalışmaya baktığımızda uzmanların eğitiminde filmin kullanılmasının dışında psikiyatrik hastaların eğitiminde de kullandıklarını görmekteyiz. Bu çalışmada Almanya'da bir psikiyatri hastanesinde yatan hastalara psikoeğitim programı kapsamında kullanılan yaklaşık 17 dakikalık 6 film izletilmiştir. Hastaların her hafta 3 film izlemesi sağlanmıştır. İzlenen filmler şizofreni belirtileri, tedavisi, önlemi, relapsı gibi konuları içermektedir. Film gösteriminin denetimi hemşireler tarafından yapılmıştır. Hastaların %84.9'u izledikleri filmleri bilgilendirici bulmuş, %82.3'ü yeni şeyler öğrendiklerini ve %7.5'i filmi izlerken çok üzüldüklerini bildirmişlerdir. Bu çalışmanın psikoeğitim açısından yeni bir yöntem olabileceği, uygulanabilirliğinin kolay olduğu ve maliyetinin daha düşük olduğu vurgulanmıştır.²⁴ Bizim çalışmamızda da psikiyatri hemşireliği öğrencilerinin terapötik ortama ilişkin farkındalıklarındaki değişiklikler ve bilgi düzeyine etkisini belirlemek amacı için "Guguk Kuşu Filmi" izletilmiştir. Öğrenciler bu filmde psikiyatri hastanesi, psikiyatri hemşiresi, psikiyatri grup terapileri, ilaç tedavileri gibi psikiyatri dersinde anlatılan konuların büyük kısmını gözlemleyebilme, doğru ve yanlış değerlendirilme bunun yanı sıra eleştirebilme fırsatı bulmuşlardır. Filmin izletilmesinden sonraki tartışmada öğrenciler çok faydalandıklarını, derste anlatılan konuları değerlendirebilme şanslarının olduğunu ve daha iyi anladıklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda film izletilmesinin keyifli bir aktivite olduğunu ve öğrenmelerini kolaylaştırdığını da belirtmişlerdir. Yapılan çalışmalarda, bir filmin birlikte izlenmesinin grup bütünlüğünü artırdığı, sınıfta keyifli bir öğrenme atmosferi geliştirdiği, sosyalleştirdiği ve eğlenceli bir ortam sağladığı bildirmektedir.^{27, 28}

Gramaglia ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada ise sinema eğitim projesine katılan tıp öğrencilerine seminer konularını öğretmek için film izletmişlerdir. 12 seminerde film izletilmiş ve ardından tartışılmıştır. Her seminer için farklı bir konuyu ele almışlardır. Örneğin, stigma,

savunuculuk, doktor-hasta iletişimi gibi. Filmden sonra yapılan tartışma ortamından keyif aldıklarını, teşvik edici ve zenginleştirici olduğunu, terapist-hasta ilişkisini görme şanslarını elde ettiklerini, empati yapınca nelerin kazanıldığını, duyarlılıklarının arttığını, iletişim becerilerinin ne kadar önemli olduğunu ve bu becerilerini arttırmaları gerektiğini anladıklarını bildirmişlerdir.²⁹ Bizim çalışmamızda öğrencilerin neredeyse tamamına yakını, filmdeki hemşirenin davranışlarını soğuk bulduklarını, hastalara davranış ve üslubunun hatalı olduğunu, staja çıktıklarında hastalara asla böyle davranmayacaklarını bildirmişlerdir. Derste konular anlatıldığı sırada psikiyatri kliniğinin terapötik ortamının ne kadar önemli olduğunu kavrayamadıklarını ancak bu film ile klinikte terapötik ortamdaki her davranışın her özelliğın hastaları olumlu ya da olumsuz etkileyebileceğini farkettilerini belirtmişler ve staja çıktıklarında bu konulara özellikle dikkat edeceklerini vurgulamışlardır.

Çam ve arkadaşları, bir ruh sağlığı ve hastalıkları hastanesinde çalışan hemşirelere, psikiyatri hemşireliği ve uygulamalarına ilişkin verdikleri kapsamlı eğitimin, hemşirelerin terapötik ortam algıları ve motivasyonları üzerine olan etkisini değerlendirmek için bir çalışma yapmışlardır. Yarı deneysel tipteki bu araştırma, bir psikiyatri hastanesinde çalışan ve olasılıksız örnekleme yöntemi ile seçilen 68 hemşire ile yürütülmüştür. Veriler, eğitim öncesi, sonrası ve üç ay sonrası, öz bildirime dayalı olarak toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, eğitime katılan hemşirelerin, eğitim programı sonunda "psikiyatri hemşireliği ve uygulamaları" konusundaki bilgilerinin arttığı ve verilen eğitimin hemşirelerin terapötik ortamı değerlendirmeye yönelik algılarını değiştirdiği ve elde edilen bilgilerin hemşirelerin yükümlülüklerini açık ve net bir şekilde kavramasına olanak sağlayarak motivasyonlarını arttırdığı saptanmıştır.³⁰ Bizim çalışmamızda öğrenciler filmdeki hemşirenin yargılayıcı ve kontrolcu tutumlarının hastaların gelişmelerine ket vurabileceğini ve hatta bir hastanın intiharına bile neden olabileceğini görmelerinin kendilerini oldukça etkilediğini ve empatinin, iletişimin ne kadar önemli olduğunu fark ettiklerini ifade etmişlerdir.

Kalra (2011) "Psikiyatri sinema klübü: psikiyatryi öğretmek için yeni bir yol" isimli makalesinde psikiyatrinin herhangi bir yönünü öğretmek için filmlerin kullanabileceğini belirtmiştir. Ancak psikiyatrinin herhangi bir yönünü öğretmek için filmlerin kullanılması durumunda, bunun da dikkatli ve makül yapılması zorunludur

şeklinde bildirmiştir. Psikiyatri konusunda uzmanları yetiştirirken, bütün uygun metodların kullanımı gereklidir ve böylece kendi alanlarında yetkinliklerini sağlarken yeterli bilgi ve beceriyi kazanırlar sonucuna ulaşmıştır. Bunu yaparken filmler gibi eğlenceli araçlar kullanılabilmesini bildirmiştir.²⁵ Bu çalışmadan elde edilen bu veriler bu konuda yapılan diğer çalışmaların sonuçları ile birleştirildiğinde öğrencilerin öğrenimini kolaylaştırmak için izlenen filmlerin psikiyatrik konuları öğretmede de etkili olduğunu göstermektedir.^{22, 23, 26} Yapılan diğer çalışmalarda, filmlerin psikopatoloji, teoriyi ve çoklu teorileri öğretmek için kullanıldığını bize göstermektedir. Özellikle psikiyatride karşı aktarım gibi bazı kavramları öğretmek zordur, ancak filmlerde bunu göstermekle öğrenmenin yolu da kolaylaşmaktadır şeklinde ifade edilmiştir. Filmlerde tüm izleyicilerin aynı şeyi izlediğini ancak tartışma ortamında farklı bakış açılarını da yansıtabildiklerini ve başka nasıl olabileceği konusunda da fikirlerinin oluşmasına katkı sağlamadığı bildirilmiştir.³¹⁻³⁵

Raingruber yaptığı çalışmasında psikiyatri hemşireliği öğretiminde filmlerin kullanımının avantaj ve dezavantajlarını araştırmıştır. On-line teori dersine kaydolmuş 11 master düzeyinde hemşirenin 7 filmde 5'ini seçmeleri ve izlemelerini istemiştir. Daha sonra filmlerin avantajları ve dezavantajları tartışılmıştır. Dezavantajları olarak, fazla zaman aldığını ve gerçek hayattan daha dramatik bir şekilde ele aldıklarını bildirmişlerdir. Avantajları olarak, empatiyi geliştirdiği, hem eğitim içeriğini sunduğu hem de etik ikilemleri görme şanslarının olduğunu, hastalarla birlikte izlendiğinde terapötik tartışmaların yapılabileceğini bildirmişlerdir.³⁶ Bizim çalışmamızda genel olarak öğrencilerden aldığımız geri bildirimler; filmin derste anlatılan terapotik ortama ilişkin bilgileri öğrenmelerini kolaylaştırdığı ve klinik öncesi bir klinik ortamı görme ve gözleme şansı yakaladıkları şeklindedir. Sinema filminin eğitim amaçlı kullanıldığı diğer bir çalışma Aye ve arkadaşları (2015) tarafından yapılmıştır. "Patch Adams" filmini izlettikleri çalışmalarında öğrencilerin kişisel ve profesyonel gelişmelerine filmin katkı sağladığını bildirmekte idiler. Filmde başrolde olan Patch Adams'ın sıradışı bir tıp öğrencisi olduğu, davranışlarında profesyonel yaklaşımı gösterdiği, empatiyi, yardım etmeyi ve hekim-hasta iletişimini kullanarak hastaları tedavi ettiği öne çıkan tutum ve davranışlarıdır. Bu filmin öğrencilerin profesyonelliğine ve kişisel gelişimine katkısı olduğunu bildirmişlerdir.²¹ Bu

konuda yapılan çalışmaların ortak özellikleri değerlendirildiğinde film izletilmesi uygulamasının daha çok tıp ve psikoloji alanında denendiği saptanmış olup ve hemşirelik alanındaki literatürde buna ilişkin uygulama örneği daha azdır. Bu çalışma ile hem hemşirelik hemde psikiyatri hemşireliği alan yazınına katkı sağlayacağı ve Türkiye'de bu alandaki ilk çalışma olması nedeniyle önemli olacağı düşünülmüştür.

Sonuç olarak, bu çalışmada öğrenciler, anlatılan konuları daha iyi anladıklarını, farkındalıklarının arttığını ve bakım uygulamalarına yansıttıklarına yönelik geri bildirimler vermişlerdir. Öğrencilerin öğrenmelerine, bakım uygulamalarında farkındalıklarının artmasına katkı sağladığı, profesyonel bakış açısı geliştirdiği ve öğrencileri motive ettiği belirlenmiştir. Bu nedenle psikiyatri dersi kapsamında öğrencilerin daha aktif katılabilecekleri, motive olabilecekleri ve aynı zamanda kendilerine katkı olabilecek bu tür uygulamaların yapılması hemşirelik eğitim ve öğretimi açısından da önem taşımaktadır.

Çalışmanın etkinliği açısından, kanıt düzeyini geliştirmek için kontrol grubu ile çalışılması ve karşılaştırmayı kuvvetlendireceği düşünüldüğünden daha geniş popülasyonda yapılandırılmış çalışmaların planlanması önerilmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmanın sınırlılıklarına baktığımızda ek uygulamalarla bu sınırlılıkların ortadan kaldırılabileceği düşünülmüştür. Dönem boyunca birkaç tane sinema filmi izletilerek, klinik uygulama öncesi ve sonrası değerlendirme formları uygulanarak ve ulaşılan sonucun kalıcılığına ilişkin bir izlem çalışması yapılarak çalışmanın sınırlılıklarına çözüm olacağı düşünülmüştür.

Kaynaklar

1. Akça Ay F. Mesleki temel kavramlar: Temel hemşirelik kavramlar, ilkeler, uygulamalar [Basic occupational concepts: Basic nursing concepts, principles, applications]. Akça Ay F, editör. İstanbul: İstanbul Medikal Yayıncılık; 2007. s. 47.
2. Özbaş D, Buzlu S. Geçmişten Günümüze Psikiyatri Hemşireliği [Psychiatric Nursing from Past to Present Day]. İ. Ü. F. N Hemşirelik Dergisi [Florence Nightingale Journal of Nursing] 2011; 19(3).
3. Görüş S, Bilgi N, Bayındır Korkut S. Hemşirelik Eğitiminde Simülasyon Kullanımı [Use of Simulation in Nursing Education] Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi [Journal of

- Duzce University Institute of Health Sciences] 2014;4 [2]: 25-29.
4. Tamış Y. Psikiyatri Hemşireliğinin Uluslararası Boyutlarda İncelenmesi [International Study of Psychiatric Nursing]. [Doktora Tezi]. İstanbul. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü [Institute of Medical Sciences, İstanbul University], İstanbul, Türkiye, 1996.
  5. Varcarolis E, Halter MJ. Essentials of Psychiatric Mental Health Nursing: A Communication Approach to Evidence Based Care. China: Saunders Elsevier; 2014.
  6. Pektekin Ç. [Psychiatric Nursing] Psikiyatri Hemşireliği. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Etam A.Ş. 1992
  7. Dunn SV, Hansford B. Under graduate nursing students' perceptions of their clinical learning environment. Journal of Advanced Nursing 1997; 25(6): 1299-306.
  8. Karaöz S. Hemşirelikte klinik öğretime genel bir bakış ve etkin klinik öğretim için öneriler [General View of Clinical Education in Nursing and Recommendations for Effective Clinical Education] Hemşirelikte Araştırma ve Geliştirme Dergisi [Research and development journal in nursing]2003; 5(1): 15-21.
  9. Grealish L, Carroll G. Beyond preceptorship and supervision: A third clinical teaching model emerges for Australian nursing education. Australian Journal of Advanced Nursing 1998;15(2): 3-11.
  10. Sullivan R, Magarick R, Bergthold G, Blouse A. et al. Tıp Eğitimi İçin Eğitim Becerileri Rehberi [Skills Training Guide for Medical Educators]. Ankara: Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı.1999. s.33-52.
  11. Rhodes M, Curran C. Use of the human patient simulator to teach clinical judgment skills in a baccalaureate nursing program. Computers Informatics Nursing 2005; 23(5): 256-62.
  12. Rauhen CA. Simulation as a teaching strategy for nursing education and orientation in cardiac surgery. Critical Care Nurs 2004; 24(3): 46-51.
  13. Issenberg SB, Mc Gaghie WC, Petrusa ER, Gordan DL et al. Features and uses of high-fidelity medical simulations that lead to effective learning: A BEME systematic review. Medical Teacher 2005;27(1): 10- 28.
  14. Bradley P. The history of simulation in medical education and possible future directions. Medical Education 2006; 40(3): 254-62.
  15. Gaba DM. The future of simulation in healthcare. Simulation in Healthcare 2007;(2): 126-35.
  16. Hilty DM, Alverson DC, Alpert JE, et al. Virtual reality, telemedicine, web and data processing innovations in medical and psychiatric education and clinical care. Academic Psychiatry 2006;(30): 528-533.
  17. Brown J. Applications of simulation technology in psychiatric mental health nursing education. Journal of Psychiatric & Mental Health Nursing. 2008;(15): 638-644.
  18. Gramaglia C, Jona A, Imperatori F, Zeppegno P. Cinema in the training of psychiatry residents: focus on helping relationships. BMC Medical Education. 2013;(21):13, 90.
  19. Dave S, Tandon K. Cinemeducation in psychiatry. Advances in psychiatric treatment 2011; (17): 301-308.
  20. Smithikrai C, Longthong N, PeijseL C. Effect of Using Movies to Enhance Personal Responsibility of University Students. Asian Social Science. 2015; (11):5.
  21. Aye AM, Adlina S, Lugova H, Edariah AB. Cinemeducation in Personal and Professional Development. 7.th International Conference on Humanities and Social Sciences 2015; Faculty of Liberal Arts. Prince of Songkla University. June 5-6.
  22. Wedding D, Boyd MA, Niemic R. Movies and Mental Illness: Using Films to Understand Psychopathology. 3rd Edition. Cambridge, MA: Hogrefe. 2010.
  23. Searight HR, Saunders D. Teaching Psychology through Popular Film: A Curriculum. International J. Soc. Sci. & Education 2014; (4): 4.
  24. Maffei C, Görgeş F, Kissling W, Schreiber E, et al. Using films as a psychoeducation tool for patients with schizophrenia: a pilot study using quasi-experimental pre-post design. BMC Psychiatry 2015;(15):93.
  25. Kalra G. Psychiatry movie club: A novel way to teach psychiatry. Indian J Psychiatry. 2011; 53(3): 258-260.
  26. Lumlertgul N, Kijpaisalratana N, Pityaratstian N, Wangsaturaka D. Cinemeducation: A pilot student project using movies to help students learn medical professionalism. Med Teach. 2009;31(7):327-32
  27. Misch DA. Psychological formulation training using commercial films. Acad Psychiatry. 2000;(24):99-104.
  28. Alexander M. Cinemaeducation: teaching family systems through the films. Fam Syst Health J Collaborative Fam Healthc. 2000;(18):455-467.
  29. Gramaglia C., Jona A., Imperatori F., Torre E., Zeppegno P. Cinema in the training of psychiatry

- residents: focus on helping relationships. BMC Medical Education. 2013;(13):90
30. Çam O., Baysan Arabacı L., Gördeles Beşer N. "Psikiyatri Hemşireliği" ile İlgili Verilen Eğitimin Hemşirelerin Terapötik Ortam Algıları ve Motivasyonlarına Etkisi. [Effect on Therapeutic Environment Perceptions and Motivations of Nursing to be Given Related to "Psychiatric Nursing" Education]. Türkiye Klinikleri J Nurs 2010;2(2):82-93
31. Bluestone C. Feature films as a teaching tool. Coll Teach. 2000;48:141-146.
32. Higgins SS, Lantz JM. An innovative approach using film and creative writing to teach developmental concepts to pediatric nursing students. J Pediatr Nurs. 1997;12:364-366.
33. Higgins JA, Dermer S. The use of film in marriage and family counselor education. Counsel Educ Superv. 2001;40: 182-192.
34. Toman SM, Rak CF. The use of cinema in the counselor education curriculum: strategies and outcomes. Counsel Educ Superv. 2000;40(2):105-114.
35. Misch DA. Psychological formulation training using commercial films. Acad Psychiatry. 2000; 24:99-104.
36. Raingruber B. Integrating Aesthetics Into Advanced Practice Mental Health Nursing: Commercial Film As A Suggested Modality. Issues in Mental Health Nursing. 2003;24:467-495. DOI: 10.1080/01612840390207953
37. Sönmez V., Alacapınar F. G. Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 3. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık; 2014.